Anul al 58-lea — 10 Pagini — EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei } — 10 Pagini — Nr. 141 Miercuri 28 Mai 1941

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/939

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

GOSPODĂRIE ALIMENTARĂ

Soția unui ministru plenipotențiar al unei țări neutre, sosită de curând în țară, spunea că oricare dintre românii nemulțumiți de posibilitățile procurării articolelor alimentare, ar trebui în prealabil să viziteze orice altă țară din Europa, spre a se convinge că nicăeri nu e mai multă îndestulare ca la noi. Aparent are dreptate: pretutindeni în marile magazine și în marile restaurante vei găsi de toate, după pofta inimii. Numai că statistica arată că, raționalizându-se consumul dela început, costul vieții n'a atins mai nicăeri indicele de scumpete dela noi.

Dacă urcarea prețurilor unor articole, prin acea influență economică fatală, determina urcarea costului vieții în general, rămâne o mare problemă deschisă: cei cu venituri fixe, funcționarii publici și particulari, pensionarii și unele categorii de lucrători.

Pe vremea lui Caragea, după înfricoșătoarea molimă, ciuma, cine pronunța cuvântul „ciumă" era pedepsit cu o extraordinară asprime.

Dar nu această oprelişte administrativă a pus capăt teribilului flagel, ci paralel cu opreliștea s'au luat măsurile de rigoare pentru ca în mod efectiv să nu mai fie nici un motiv de panică.

Nu este suficient, azi, să nu pomenim de „scumpete" pentru ca totul să fie ca în vremurile patriarhale de demult, nici nu e suficient să propovăduim sobrietatea celor ce nu-și pot încropi, cu banii pe cari îi câștigă prin munca lor, cele necesare hranei de toate zilele, ci trebue să ne gospodărim mai atent, să căutăm unde e defectul unei aprovizionări sporite și mai ales de unde pornește exagerata urcare a prețurilor.

Intr'un studiu recent, un inspector în ministerul Agriculturii și Domeniilor, d. Alexandru Daia, arată în mod documentat cum alimentul care poate înlocui în chipul cel mai perfect carnea, întru cât are un conținut de substanțe alimentare egale și chiar superioare cărnii de vită, este peștele.

România — spune d-sa — este o țară de piscicultură. O țară în care apele, pornind din crestele Carpaților, se răspândesc în formă de evantalii asupra întregului pământ românesc. Două treimi din apele noastre sunt susceptibile a fi folosite pentru piscicultură. Marea Neagră este de asemenea o sursă inepuizabilă.

D-sa propune, între altele, crearea de heleștee noi, grație cărora s'ar putea spori producția noastră de pește din bălțile Dunării și Deltei care nu trece de 19 milioane kg.

Este o problemă care trebue studiată cu cea mai mare atenție, pentru că e vorba de o sursă alimentară deosebit de importantă pentru întreaga populație a țării. Sistemul întrebuințat până acum poate fi lămurit cu diferite explicațiuni teoretice.

In practică însă, nu acum când pescuitul în apă dulce este condiționat ci și atunci când era liber, gospodarul necăjit, omul de pe stradă, nepregătit pentru savantele explicații economice, se întreba cu nedumerire: cum se face că pălămida, adusă cu vapoarele din Turcia, cu toate taxele inerente comerțului de acest fel, se vinde cu 76 lei kilogramul, iar peștele mărunt, prins pe malul mării la Constanța, se vinde în localitate 150 lei kg.?

Chestiunea prețului stabilit la licitații, monopolul organizat de stat, stavila pusă inițiativei pescarilor, întârzierea intensificării pescuitului, toate acestea nu constituesc un răspuns la nedumerirea consumatorilor, ci o gospodărie atentă, energică, pricepută, în ritmul marilor nevoi de astăzi, ar fi singura care ar restabili o situație absolut nejustificată.

Lipsurile nu sunt de azi și nu e nici o nădejde ca mâine să dispară. Toți românii înțeleg greutățile vremurilor pe cari toate statele europene le trăesc. Dar avem la îndemână un mijloc sigur pentru remedierea unui capitol din aprovizionarea populației, pe care nu-l utilizăm îndeajuns, vroind să rămânem, în mijlocul frământării economice de azi, la metodele perimate din vremurile belșugului, metode scoase în evidență de logica simplă ce isvorăște din comparația prețului peștelui importat de dincolo de mare, cu cel prins la noi cu mijloacele rudimentare de pe vremea lui Petru Rares.

Săptămâna internațională

Cu toate că evenimentele militare, au avut, în cursul săptămânii expirate, un caracter dominant și au reținut, prin desfășurarea lor, atențiunea lumii, totuși, sunt de înregistrat și pe planul politico-diplomatic evenimente importante. Firește ele sunt tot în strânsă legătură cu războiul în curs, și mai ales cu probabila lui desfășurare viitoare.

Să notăm în primul rând, în ordinea generală, precizarea germană cu privire la solidaritatea anglo-americană.

Corespondentul nostru din Berlin ne-a comunicat că în cercurile politice din capitala Reichului se consideră atitudinea Americei ca o afirmare a politicei anglo-saxone contra Europei. „Washingtonul contra Europei", astfel e văzută situația la Berlin — spune corespondentul nostru.

Acest mod de a vedea poate desigur produce impresiune și urmărește, fără îndoială, o solidaritate continentală europeană, contra Americei unită cu Anglia, țară insulară. De altfel în legătură cu aceasta, putem nota și atitudinea adoptată de presa și cercurile politice germane față de discursul rostit de d. Cordell Hull, cu prilejul săptămânii comerțului exterior, discurs în care d. Cordell Hull a formulat doctrina economică liberală pentru care luptă Statele Unite. „Noi suntem mulțumiți cu stările economice dela noi" — scrie „Voelkischer Beobachter". „Ele ne asigură o distribuție egală și dreaptă a produselor necesare. Nici la noi, nici în țările care au adoptat concepțiile noastre nu se găsește un om care să dorească să trăiască în împrejurări creiate de economia liberală". Deosebire de concepție politică — deosebire de concepție economică, — ambele profunde și constituind elemente determinante ale războiului în curs.

Rămânând în cadrul inter-continental, reținem notăm discursurile pronunțate în Statele Unite cu prilejul aniversărei zilei Unității naționale. Toți oratorii au afirmat necesitatea unei repezi și masive ajutorări a Angliei.

Pe de altă parte, după cum transmite agenția „Havas-Ofi", întrevederea avută la Tokio de d. I. Matsuoka, ministru de externe al Japoniei, cu d. Grew ambasadorul Statelor Unite, a avut deosebită importanță. Convorbirea ar fi avut de obiect — spune corespondentul numitei agenții — eventualitatea convoaelor americane în zonele de război. Corespondentul mai adaugă că de altfel ambasadorul Germaniei ar fi informat ministerul de externe japonez, că în cazul când, în eventualitatea întâlnirei vreunui convoi american cu un submarin german, ciocnirea inevitabilă ar duce la un război cu Statele Unite și aceasta ar face să intre în mod automat în funcțiune pactul tripartit. Era deci firesc ca d. Matsuoka să atragă atenția reprezentantului Statelor Unite asupra acestei eventualități.

In cadrul strict european sunt deasemenea de înregistrat evenimente importante.

Alegerea Principelui d'Aosta ca Rege al Croației și tratatul de garanție italo-croat, au fixat cadrul politic al noului stat balcanic, rezultat al înfrângerei iugoslave. Croația a fost încadrată în spațiul vital al Italiei și, prin condițiile tratatului, Italia își asigură influența politică și economică în Croația și își asumă apărarea integrității ei teritoriale, rezervându-și pentru aceasta anumite drepturi de ordin militar pe teritoriul croat.

Merită să fie subliniat, cu titlu documentar, comunicarea prin care se aduce la cunoștința publică, că „Statul Croat independent nu este rezultatul prăbușirei militare a Jugoslaviei, ci realizarea logică a unui plan pregătit de multă vreme, după directivele precise ale Ducelui Mussolini"... Comunicarea adaugă că aceste directive au fost fixate încă din Ianuarie 1940, la o consfătuire între Duce și d. Ante Pavelici acasă la d. Ciano.

In ce privește frontiera ungaro-croată, negocierile continuă și se crede că în curând la Budapesta ele vor fi încheiate.

Dar, un fapt de o deosebită importanță și cu consecințe de ordin economic, politic și militar, este tensiunea din ce în ce mai accentuată între Franța și Anglia. Negocierile franco-germane deși încă neîncheiate definitiv, au dus totuși la unele rezultate, care au fost considerate de Anglia ca ostile ei. Acest mod de a vedea a fost exprimat, fără înconjur, de d. Eden în Camera Comunelor și evenimentele din Siria sunt transpunerea pe teren practic al acestui mod de a vedea.

Intre timp o vehementă atitudine anti-engleză a fost adoptată de presa franceză. Singur ziarul „Le Temps" are o atitudine mai rezervată, în ce privește negocierile franco-germane și rezultatele ei. „Poporul francez — scrie „Le Temps", trebue să dea dovadă de disciplină în chestiunile de politică externă și să priveasca lucrurile sub înfățișarea lor reală". Cotidianul francez adaugă: „Subscriem din toată inima la clădirea unei Europe care să aibă la temelie justiția și înțelepciunea. La clădirea acestei Europe, Franța va da ajutor din toate puterile ei". Justiția și înțelepciunea sunt desigur principii pe care nimeni nu le poate respinge și toate popoarele sunt gata să le admită pentru clădirea nouei Europe. Va trebui însă ca

(Continuare in pag. 2-a)

INSULA CRETA

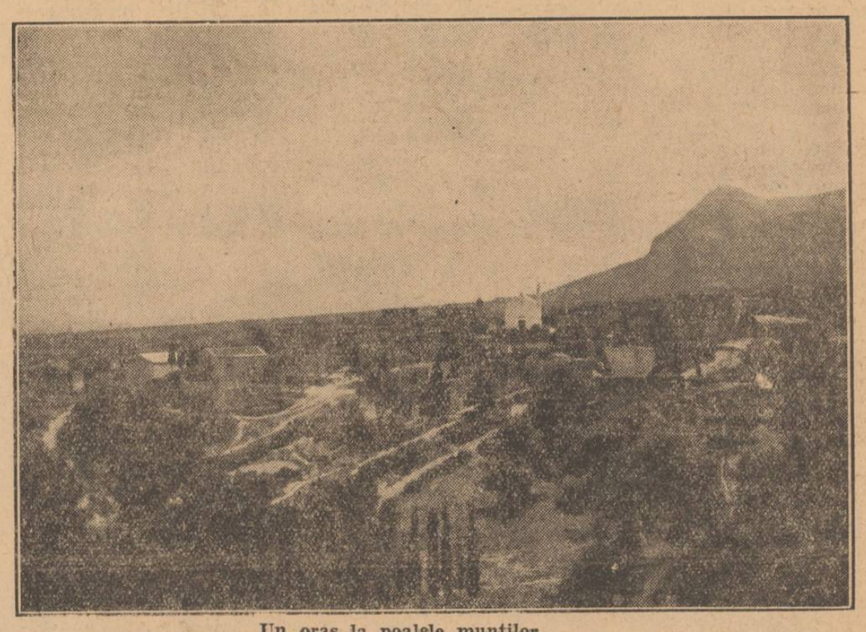

Un oraș la poalele munților

IN AJUNUL REFORMEI ȘCOLARE

(URMARE ȘI SFÂRȘIT)

de prof. MIHAI ȘERBAN

Cea mai esențială problemă a reformei învățământului nostru de toate gradele este realizarea unei colaborări familiare a profesorului cu elevi și studenți, pentru formarea acelei identități de vederi și de simțiri, închinate idealurilor comune, fără care nici-o nădejde în viitor nu mai poate fi îndreptățită.

Disonanța tragică între mentalitatea diferitelor generații ale aceleiași societăți dovedește mai mult ca orice argument, că aspectul social și moral al rostului școlii este acela, care se cere mai urgent a fi luat în considerare astăzi.

Cultura, care prin specificul ei, constitue principala justificare pentru existența statelor naționale, se distinge pe lângă amploarea ei și prin *omogenitatea* caracterelor ce le formează. Instrucția grefează numai urme superficiale în sufletul nostru, din care se sedimentează puțin în adâncimile ascunse ale subconștientului; deabia educația mijlocește procesul de cristalizare al acestui sediment, adăugându-l la patrimoniul caracterului.

Principala vină a familiei și a școlii noastre constă în aceea că ele s'au ocupat aproape numai de instrucție, educația rămânând la voia întâmplării.

Sporirea valorilor sufletești are acelaș efect pentru progresul unei societăți, ca și climatul, situația geografică, bogăția solului și a zăcămintelor. Singur caracterul este acela care se transmite prin moștenire generațiilor viitoare.

Instrucția adresându-se individului, iar educația ființei permanente a națiunii, din străduința dascălului rămâne neamurilor numai aceea ce se adresează caracterului. Deaceea legătura și armonia între cunoștințe și caracter — aceste două forme de manifestare ale culturii — trebuesc păstrate, spre a se putea înrâuri reciproc pentru punerea în valoare a geniului național.

Din articolul precedent am văzut ce atenție redusă i-a fost rezervată problemei educației în legiuirile noastre școlare din trecut; cum ele s'au ocupat mai mult de ființa materială a școlii și de formalitățile de recrutare a profesorului și nu de întrebarea: ce anume se predă în acea școală și care a fost procesul de formare sufletească a celui ce predă?

După ce ne-am ocupat în linii generale cu prima din aceste întrebări, credem util și oportun a insista cel puțin asupra unui singur aspect și a celei de-a doua.

Din punctul de vedere al legilor noastre, condiția principală ce face dintr'un cetățean un profesor este răușita lui la concurs. Acesta desigur este inevitabil, dar este departe de-a suplini totul. Nimenea nu se întreabă, de unde vine acest biet român, la ce suferințe inutile a fost expus, ce împrejurări i-au cheltuit fără randament energiile vitale și i-au risipit idealismul.

Procesul de formare a profesorului începe de fapt cu educația lui de acasă și continuă cu instrucția lui în școli. Dacă legiuitorul nu poate înrâuri prea mult această epocă a evoluției, el poate și trebue cu atât mai mult să se ocupe de soarta viitorului profesor, cel puțin din momentul când se dedică formal carierei sale trecând prin diferitele stadii de pregătire profesională. Aceasta grije pentru asigurarea continuității în corpul nostru didactic universitar, pentru asigurarea ameliorării continue a calității sale, a lipsit pe deîntregul în legiuirile de până acum.

Pe vremea reorganizării învățământului nostru superior, după războiul mondial, numărul catedrelor libere și lipsa de profesori au asigurat tinerilor talentați și muncitori posibilitatea de-a avea acces normal la o catedră și astfel la o situație în care să-și poată împlini atât îndatoririle pedagogice, cât și obligațiunile ideale de cercetători ai științei.

(Continuare in pag. 2-a)

NOUL REGE AL CROAȚIEI

DUCELE DE SPOLETO

LUPTA PENTRU OCUPAREA INSULEI CRETA CONTINUĂ

Agenția D.N.B. anunță că flota britanică a părăsit apele Cretei refugiindu-se la bazele sale

Berlin, 25 (Rador). — Agenția D.N.B. este înștiințată că flota britanică a părăsit apele Cretei, refugiindu-se la bazele sale, din cauza aviației germane.

Anglia a suferit pierderi marine, pe care nu va putea să le suplinească atât de curând și care vor avea un caracter decisiv în lupta pentru Mediterana.

Efectul teribil al bombelor germane s'a făcut din nou simțit, când, la 23 Mai avioanele de bombardament germane s'au năpustit asupra flotei britanice în derută. Un distrugător a fost rupt în două de o torpilă; un alt vas a rămas multă vreme în voia valurilor, până s'a scufundat, de oarece i se distrusese aparatele de manevră.

*

Berlin, 25 (Rador). — Arma aeriană germană a luptat impotriva trupelor britanice din Creta în diferite chipuri, folosind toate posibilitățile de care dispunea, — anunță agenția D.N.B.

Aviația germană a respins chiar inamicul, provocându-i foarte mari pierderi. Baterii antiaeriene, cuiburi de mitraliere, hangare, noduri de șosele și poduri au fost atacate, avariate și distruse.

Trupele terestre britanice au fost atacate pe pozițiile lor, cu foarte mare succes. Aviatorii germani au aruncat bombe de toate caliberele și au tras asupra englezilor cu mitralierele aflate pe bordul avioanelor.

Mai multe baterii antiaeriene și posturi de observație au fost distruse. Deasemeni au fost distruse două avioane britanice aflate pe sol.

Berlin, 25 (Rador). — Aterizarea parașutiștilor germani în insula Creta a fost precedată de atacurile avioanelor germane de bombardament, în picaj, de vânătoare și de distrugere, care au bombardat, într'o cadență neîntreruptă, cazărmile, vasele, pozițiile apărării antiaeriene și alte obiective importante depe insulă.

Apărarea inamicului cu artileria antiaeriană și cu avioanele de vânătoare s'a sfărâmat de presiunea irezistibilă a unor adevărați nori de avioane germane, care, de mai bine de două săptămâni hărțuiau zi și noapte resturile corpului expeditionar britanic în derută.

Această acțiune a pregătit terenul pentru parașutiștii germani, care acționând cu repeziciunea fulgerului, au ocupat la 20 Mai principalele baze inamice, respingând în toate părțile pe englezi prin manevre îndrăznețe.

*

Berlin, 25 (Rador). — Escortate de avioane „Stukas", avioane de luptă germane și avioane transportând parașutiștii germani au aterizat în jurul unui aerodrom situat pe coasta de nord a insulei Creta și au reușit să ocupe în scurtă vreme o importantă bază a aviației militare britanice.

In timp ce în văzduh se aflau sute de parașutiști, primele grupuri au dat un atac îndrăzneț în partea de est a aerodromului, pe care au și cucerit-o.

Cu ajutorul aviației, elementele terestre au putut să înfrângă rezistența înverșunată a inamicului, care se retrăsese în hangare și depozite.

Un arsenal, în care inamicul își căutase adăpost, a fost distrus cu grenade și cu ajutorul aruncătoarelor de flăcări.

PUTERNICE CUTREMURE IN TURCIA

In mai multe provincii, populația a părăsit casele

Ankara, 25 (Rador). — **Corespondentul agenției „Havas" transmite:**

In provinciile Mugla, Izmir, Manissa și Kodjaeli au fost înregistrate 19 cutremure, dintre care 4 au fost foarte violente.

O bucată de stâncă, smulsă de cutremur, a omorît doi oameni și a rănit șapte.

Instalațiile de apă din aceste provincii au fost distruse.

Locuitorii au părăsit casele.

Mișcările sismice continuă.

Prizonieri francezi repatriați din Germania

Marsilia, 25 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas-O. F. I." comunică:*

Duminică dimineața a sosit la Marsilia un tren cu prizonieri repatriați din Germania.

Numărul celor repatriați este de 573 ofițeri, printre care sunt 2 generali și 100 ofițeri superiori.

Autoritățile franceze au făcut o primire călduroasă foștilor prizonieri.

Un număr de 350 ofițeri au fost internați în spitalele din Marsilia, iar restul au fost trimiși pe Coasta de Azur, unde vor primi îngrijiri medicale.

Generalul Weygand vizitează Marocul

Vichy, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B. transmite:

Generalul Weygand, care a sosit Sâmbătă în Maroc, a avut o întrevedere cu sultanul și pașa din orașul Fez, în clădirea Rezidenței.

Generalul a făcut o expunere în fața notabilităților locale asupra politicei mareșalului Petain, la care trebuie să colaboreze toți, pentru viitorul Franței și al imperiului său.

După aceea, generalul Weygand, întovărășit de rezidentul general al Marocului, generalul Nougues, a plecat spre Tafilalat, unde va avea o întâlnire cu sultanul, plecând apoi într'o vizită generală a Marocului, împreună cu prințul Moulaj Hasan, marele vizir.

PRIMUL MINISTRU IRLANDEZ S'A CONSFĂTUIT CU D. CHURCHILL ASUPRA INTRODUCERII SERVICIULUI MILITAR

Amsterdam, 25 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Postul de radio Londra anunță că primul ministru al Irlandei de Nord, d. Andrews, s'a reîntors la Belfast, după convorbirile avute cu d. Churchill asupra introducerii serviciului miliar în Irlanda de Nord.

Miniștrii irlandezi ai economiei, comerțului și securității publice, au rămas mai departe la Londra, pentru a lua parte la discuțiile asupra situației războiului.

Grave turburări in India

Ciocniri intre hinduși și poliția engleză

Shanghai, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „D.N.B." transmite:

Ciocniri s'au produs din nou Duminică la Bombay.

Manifestanți hinduși au încercat să dea foc unei clădiri britanice.

Poliția engleză a deschis focul asupra lor în mai multe rânduri.

Cifra totală a victimelor este de 19 morți și aproape 200 de răniți.

Peste 500 de hinduși au fost arestați de poliția britanică.

Presa engleză încearcă să arate aceste manifestații și ciocniri ca încăerări sângeroase între hinduși și musulmani.

Cercurile hinduse declară în această privință că este vorba de aceeași manevră britanică. In realitate, musulmanii și hinduștii trăesc în pace. Este vorba mai de grabă de manifestații antibritanice, în cadrul politicii de nesupunere pasivă preconizată de Gandhi.

Este semnificativ că postul de radio anglo-hindus se referă mereu la manifestații pur antiguvernamentale, iar nu la ciocniri între musulmani și hinduși.

NOAPTEA...

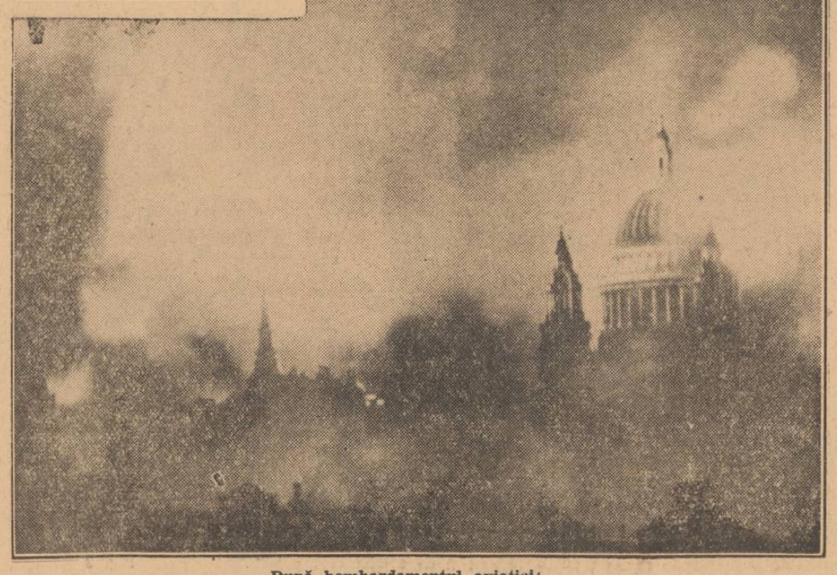

După bombardamentul aviației

Englezii construesc noui fortificații pe insula Cipru

New York, 25 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. comunică:

Agenția „United Press" anunță, din Londra că trupe imperiale britanice construesc noui fortificații pe insula Cipru, în vederea rezistentei engleze, după ocuparea insulei Creta de către forțele germane.

Regele George și guvernul grec s'au dus în Egipt

Amsterdam, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Serviciul de informații britanic anunță că Regele George, fostul Suveran al Greciei, și guvernul său au părăsit insula Creta, ducându-se în Egipt.

IN AFRICA

Coloane de motociclişti inaintează în adâncul pustiului